

บันทึก

เรื่อง การขยายเวลาทำการชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ออกพ้นเขตป่า
ตามระเบียบกรมป่าไม้ซึ่งออกตามความในมาตรา ๖๘ เบญจ
แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

กรมป่าไม้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๗๐๗/๓๑๒๓ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เนื่องจากบริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ได้ยื่นขอพิสูจน์สิทธิไม้ในป่าโครงการแม่สิน-แม่สาน (สท.๑) ตอนที่ ๙ แปลงที่ ๒๕ และป่าโครงการทุ่งเสลี่ยม (สท.๒) ตอนที่ ๑ แปลงที่ ๑ ว่า ตนได้ทำไม้โดยถูกต้องตามกฎหมาย ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่กำหนดในสัมปทานที่ต้องสิ้นสุดลงตามคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแล้วมีความเห็นสรุปได้ว่า ไม้ที่บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ยื่นขอพิสูจน์ทั้ง ๒ ป่าโครงการสัมปทานดังกล่าว มีพยานหลักฐาน ข้อเท็จจริง และน้ำหนักพอสนับสนุนคำขอพิสูจน์การทำไม้ของบริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงสั่งการให้กรมป่าไม้ดำเนินการแจ้งให้บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ผู้รับสัมปทาน ทำการชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ต่อไปได้ ทั้งนี้ โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและระยะเวลาในการชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ภายหลังสัมปทานสิ้นสุดลง พ.ศ. ๒๕๓๒ ปรากฏว่าบริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ได้รับแจ้งจากจังหวัดสุโขทัยตามหนังสือ ด่วนมาก ที่ สท ๐๐๐๙/๖๐๕๓ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๒ จึงได้เข้าดำเนินการชักลากและนำไม้จากป่าโครงการสัมปทานทั้ง ๒ ป่า เคลื่อนที่ออกให้พ้นเขตป่าให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าว(นับแต่วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๒) ต่อมาบริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ๖๓/๒๕๓๒ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๓๒ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัยขอขยายระยะเวลาชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ออกไปอีก ๑๘๐ วัน โดยอ้างว่าเป็นช่วงฤดูฝน เส้นทางชักไม้เป็นหล่มโคลนและบางแห่งถูกกระแสน้ำพัดขาด ทำให้การชักลากและนำไม้เคลื่อนที่เป็นไปด้วยความลำบาก จึงมีไม้ที่ยังไม่ได้ตรวจวัดประทับตราเพื่อคำนวณค่าภาคหลวงและยังไม่ได้ชำระเงินค่าภาคหลวงตกค้างอยู่ในป่าโครงการ สท.๑ จำนวน ๘๙๐ ท่อน และในป่าโครงการ สท.๒ จำนวน ๔๑๗ ท่อน

จังหวัดสุโขทัยและกรมป่าไม้พิจารณาแล้วมีความเห็นแตกต่างกัน ดังนี้

จังหวัดสุโขทัย เห็นว่า บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ผู้รับสัมปทาน ไม่มีกรรมสิทธิ์ในไม้จำนวนดังกล่าว เนื่องจากเป็นไม้ที่ยังไม่ได้ตรวจวัดประทับตราเพื่อคำนวณค่าภาคหลวงและยังไม่ได้ชำระเงินค่าภาคหลวงให้เสร็จสิ้นจนล่วงเลยกำหนดเวลาชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ซึ่งกำหนดให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากอธิบดีกรมป่าไม้ บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด จึงไม่มีสิทธิที่จะขอขยายระยะเวลาในการชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ออกพ้นเขตป่าตามระเบียบกรมป่าไม้ดังกล่าวได้ เพราะเท่ากับว่าผู้รับสัมปทานไม่มีสิทธิในไม้ดังกล่าว

ภายในกำหนดที่จะทำการชักลากไม้ และไม้ดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินแล้วตามมาตรา ๖๘ เบญจ^๑ วรรัตทาย แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ประกอบกับระเบียบกรมป่าไม้ฯ ข้อ ๘^๒

กรมป่าไม้ เห็นว่า ไม้ที่ตกค้างอยู่ในป่าโครงการดังกล่าวเป็นไม้ที่ได้ตีตราชักลากแล้ว หากไม้จำนวนดังกล่าวเป็นไม้ที่ผู้รับสัมปทานยังมีได้ยื่นคำร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจวัดคำนวณค่าภาคหลวง หรือในกรณีที่ผู้รับสัมปทานได้ยื่นคำร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจวัดคำนวณค่าภาคหลวงแล้วและเจ้าหน้าที่ยังไม่ได้ออกไปตรวจวัดคำนวณค่าภาคหลวงให้ แต่ผู้รับสัมปทานได้ยื่นขอขยายเวลาชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ออกพ้นเขตป่าก่อนสิ้นกำหนดระยะเวลา ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ผู้รับสัมปทานได้รับหนังสือแจ้งจากอธิบดีกรมป่าไม้ตามระเบียบกรมป่าไม้ฯ ข้อ ๗^๓ ผู้รับสัมปทานยังคงมีสิทธิในไม้จำนวนดังกล่าวอยู่ จึงต้องดำเนินการตาม

^๑ พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๖๘ เบญจ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานทำไม้ ที่รัฐมนตรีได้มีคำสั่งตามมาตรา ๖๘ ทวิ หรือสิทธิการทำไม้ในเขตพื้นที่สัมปทานสิ้นสุดลงตามมาตรา ๖๘ ตริ ให้ผู้รับสัมปทานหยุดการทำไม้ในเขตพื้นที่สัมปทานที่สิทธิการทำไม้สิ้นสุดลงและหยุดการนำไม้เคลื่อนที่ออกจากสถานที่รวมหมอนไม้สำหรับการตรวจวัดคำนวณค่าภาคหลวงโดยสิ้นเชิง และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการสำรวจสภาพการทำไม้และสำรวจไม้ที่รวมอยู่ ณ สถานที่รวมหมอนไม้ของผู้รับสัมปทาน และทำบันทึกรายงานเสนอต่ออธิบดีกรมป่าไม้โดยเร็ว บันทึกรายงานดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ระบุข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิธีการทำไม้จำนวนและขนาดของไม้ และให้ความเห็นด้วยว่า ผู้รับสัมปทานได้ทำไม้โดยถูกต้องตามกฎหมาย ข้อกำหนดและเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในสัมปทานหรือไม่

ในกรณีที่ผลการสำรวจตามวรรคหนึ่งปรากฏว่า ผู้รับสัมปทานได้ทำไม้โดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัมปทานและการกระทำดังกล่าวเป็นเหตุให้ทางราชการมีสิทธิเพิกถอนสัมปทานการสิ้นสุดของสิทธิการทำไม้ตามมาตรา ๖๘ ทวิ หรือมาตรา ๖๘ ตริ ย่อมไม่เป็นการตัดสิทธิทางราชการที่จะเพิกถอนสัมปทานโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ก่อนวันที่สิทธิการทำไม้สิ้นสุดลง

เมื่อผู้รับสัมปทานพิสูจน์ต่อรัฐมนตรีตามมาตรา ๖๘ จัตวา ได้ว่าตนได้ทำไม้โดยถูกต้องตามกฎหมาย ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดในสัมปทานก่อนวันที่สิทธิตามสัมปทานสิ้นสุดลง หรือเมื่อศาลได้พิพากษาเช่นนั้น ให้อธิบดีกรมป่าไม้มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทานทำการชักลากและนำไม้ดังกล่าวเคลื่อนที่ได้ พร้อมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่ผู้รับสัมปทานต้องปฏิบัติไว้ด้วย ผู้รับสัมปทานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและระยะเวลาตามที่อธิบดีกรมป่าไม้กำหนดดังกล่าว ให้หมดสิทธิในไม้ นั้น และให้ไม้นั้นตกเป็นของแผ่นดิน

^๒ ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาในการชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ภายหลังสัมปทานสิ้นสุดลง พ.ศ. ๒๕๓๒

ข้อ ๘ ถ้าผู้รับสัมปทานไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้หมดสิทธิในไม้นั้นและให้ไม้นั้นตกเป็นของแผ่นดิน

^๓ ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและระยะเวลาในการชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ภายหลังสัมปทานสิ้นสุดลง พ.ศ. ๒๕๓๒

ข้อ ๗ ให้ชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ออกพ้นเขตป่าให้เสร็จสิ้นภายในกำหนด ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ผู้รับสัมปทานได้รับหนังสือแจ้งจากอธิบดีกรมป่าไม้ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงไม้ที่อยู่ ณ สถานที่รวมหมอนไม้ นอกเขตป่า

ระเบียบกรมป่าไม้ฯ ดังกล่าวต่อไป เว้นแต่อธิบดีกรมป่าไม้ไม่ขยายเวลาให้ ผู้รับสัมปทานจึงจะหมดสิทธิในไม้นั้น และไม้นั้นตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๖๘ เบญจ วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ประกอบกับระเบียบกรมป่าไม้ฯ ข้อ ๗ และข้อ ๘^๔

ในกรณีเป็นไม้ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจวัดคำนวณค่าภาคหลวงตามคำขอของผู้รับสัมปทานและได้แจ้งจำนวนเงินค่าภาคหลวง ค่าใช้จ่ายในการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่า และค่าใช้จ่ายสำหรับกองทุนไฟป่า (เฉพาะป่าผืนคล้าย) ที่จะต้องชำระให้ผู้รับสัมปทานทราบแล้ว แต่ผู้รับสัมปทานไม่นำเงินจำนวนดังกล่าวไปชำระ ณ สำนักงานป่าไม้จังหวัดให้ครบถ้วนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้ทราบ ผู้รับสัมปทานย่อมหมดสิทธิในไม้นั้น และไม้นั้นตกเป็นของแผ่นดินตาม มาตรา ๖๘ เบญจ วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ ประกอบกับระเบียบกรมป่าไม้ฯ ข้อ ๕^๕ และข้อ ๘^๖

กรมป่าไม้จึงขอหารือปัญหาข้อกฎหมายตามประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ไม้ที่ตกค้างอยู่ในป่าโครงการสัมปทานทั้ง ๒ ป่าดังกล่าว ผู้รับสัมปทานยังมีสิทธิในไม้อยู่หรือไม่ หรือไม้ตกเป็นของแผ่นดินแล้ว

๒. หากผู้รับสัมปทานยังมีสิทธิในไม้ดังกล่าวอยู่และมีเหตุผลอันสมควรผู้รับสัมปทานจะขอขยายระยะเวลาทำการชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ออกไปอีกได้หรือไม่ และอธิบดีกรมป่าไม้มีอำนาจที่จะขยายระยะเวลาตามระเบียบกรมป่าไม้ฯ ข้อ ๗ วรรคสอง ได้หรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากขณะนี้ได้ล่วงเลยกำหนดเวลาชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ซึ่งครบกำหนด ๑๘๐ วัน เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๓๒ แล้ว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว กับได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกรมป่าไม้แล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามหนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๗๐๔.๓๐/๖๓๔๖ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๓๓ ว่า ในกรณีของป่าโครงการแม่สิน-แม่สาน (สท.๑) นั้น บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ได้ยื่นคำขอตรวจวัดประทับตรา

ให้อธิบดีกรมป่าไม้มีอำนาจขยายเวลาได้ เพราะเหตุสภาพดินฟ้าอากาศ หรือเพราะเหตุอย่างอื่น ซึ่งมีไข้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้รับสัมปทานได้อีกครั้งหนึ่งตามความจำเป็น แต่จะขยายเวลาให้อีกเกิน ๑๘๐ วันมิได้

๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

๕ ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและระยะเวลาในการชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ภายหลังสัมปทานสิ้นสุดลง พ.ศ. ๒๕๓๒

ข้อ ๕ ไม้ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจวัดคำนวณค่าภาคหลวงตามข้อ ๔ และไม้ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจวัดคำนวณค่าภาคหลวงแล้วก่อนวันที่สัมปทานสิ้นสุดลง ให้ผู้รับสัมปทานนำเงินค่าภาคหลวง ค่าใช้จ่ายในการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่า และค่าใช้จ่ายสำหรับกองทุนไฟป่า เฉพาะป่าสัมปทานที่ได้รับสัมปทานผืนคล้ายให้ทำไม้ได้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๒๗ ไปชำระ ณ สำนักงานป่าไม้จังหวัดให้ครบถ้วนภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ได้แจ้งจำนวนเงินที่จะต้องชำระให้ทราบ

ฯลฯ

ฯลฯ

๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

เพื่อคำนวณค่าภาคหลวงตามคำขอลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๒ โดยมีจำนวนไม้ที่ยื่นคำขอ
 ประทับตราทั้งหมด ๑,๗๗๙ ท่อน ต่อมา บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ได้ชำระค่าภาคหลวง ๒ ครั้ง
 ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๓๒ จำนวน ๘๒๔ ท่อน ครั้งที่สองเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน
 ๒๕๓๒ จำนวน ๖๕ ท่อน คงเหลือไม้ตามคำขอที่ยังมิได้ประทับตราค่าภาคหลวงอีก ๘๙๐ ท่อน
 สำหรับป่าโครงการทุ่งเสลี่ยม (สท.๒) นั้น บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ได้ยื่นคำขอตรวจวัด
 ประทับตราเพื่อคำนวณค่าภาคหลวงตามคำขอลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๒ โดยมีจำนวนไม้ที่ยื่น
 คำขอประทับตราทั้งหมด ๒,๕๓๓ ท่อน ต่อมา บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ได้ชำระค่าภาคหลวง ๒
 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๓๒ จำนวน ๑,๑๑๔ ท่อน ครั้งที่สองเมื่อวันที่ ๒๐
 กันยายน ๒๕๓๒ จำนวน ๑,๐๐๒ ท่อน คงเหลือไม้ตามคำขอที่ยังมิได้ประทับตราค่าภาคหลวงอีก
 ๔๑๗ ท่อน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) เห็นว่า กรณี
 ข้อเท็จจริงตามที่หารือนี้ จังหวัดสุโขทัยได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ สท ๐๐๐๙/๖๐๕๓ ลงวันที่ ๑๑
 เมษายน ๒๕๓๒ แจ้งให้บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ทำการชักลากและนำไม้ที่ผ่านการตรวจพิสูจน์
 ว่าได้ทำโดยถูกต้องตามกฎหมาย ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดในสัมปทานก่อนวันที่สิทธิตาม
 สัมปทานสิ้นสุดลง เคลื่อนที่ได้ ซึ่งตามข้อ ๗^๗ ของระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการกำหนด
 หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและระยะเวลาในการชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ภายหลังสัมปทานสิ้นสุด
 ลงฯ กำหนดให้ชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ออกพ้นเขตป่าให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่
 ผู้รับสัมปทานได้รับหนังสือแจ้งจากอธิบดีกรมป่าไม้ ต่อมา ในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวนั้น
 บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ๖๓/๒๕๓๒ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๓๒ ถึง
 ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัยขอขยายเวลาชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ออกไปอีก ๑๘๐ วัน โดยอ้าง
 เหตุผลว่าเป็นช่วงฤดูฝน เส้นทางชักลากไม้เป็นหล่มโคลนและบางแห่งถูกกระแสน้ำพัดขาด ทำให้
 การชักลากและนำไม้เคลื่อนที่เป็นไปด้วยความลำบาก โดยมีไม้ที่บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ได้ยื่น
 คำขอตรวจวัดประทับตราเพื่อคำนวณค่าภาคหลวงแล้วแต่พนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่ได้ตรวจวัด
 ประทับตราและยังมิได้ชำระเงินค่าภาคหลวงตกค้างอยู่ในป่าโครงการแม่สิน-แม่สาน (สท.๑)
 จำนวน ๘๙๐ ท่อน และในป่าโครงการทุ่งเสลี่ยม (สท.๒) จำนวน ๔๑๗ ท่อน กรณีจึงมีปัญหาวา
 ไม้ที่ได้มีการยื่นคำขอตรวจวัดประทับตราเพื่อคำนวณค่าภาคหลวงแล้ว แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ยัง
 ไม่ได้ตรวจวัดและจึงยังมิได้ชำระค่าภาคหลวง บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ยังมีสิทธิในไม้นั้นอยู่หรือ
 ตกเป็นของแผ่นดินแล้ว

ตามระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และ
 ระยะเวลาในการชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ภายหลังสัมปทานสิ้นสุดลงฯ ได้กำหนดหน้าที่ผู้รับ
 สัมปทานให้ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องค่าภาคหลวงเพียงการยื่นคำขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจวัด
 คำนวณค่าภาคหลวงตามข้อ ๓ (๑) (๒) หรือ (๓)^๘ และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจวัด

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๓)

^๘ ระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาในการชัก
 ลากและนำไม้เคลื่อนที่ภายหลังสัมปทานสิ้นสุดลง พ.ศ. ๒๕๓๒

คำนวณค่าภาคหลวงแล้ว ให้ผู้รับสัมปทานชำระค่าภาคหลวง ค่าใช้จ่ายในการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่า และค่าใช้จ่ายสำหรับกองทุนไฟฟ้าฯ ณ สำนักงานป่าไม้จังหวัดภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบตามข้อ ๕^๙ ดังนั้น เมื่อผู้รับสัมปทานได้ยื่นคำขอฯ แล้ว แม้ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะมีได้ไปดำเนินการตรวจวัดคำนวณค่าภาคหลวงจนเวลาล่วงเลยกว่า ๑๘๐ วัน กรณีย่อมมิใช่ความผิดของผู้รับสัมปทาน ผู้รับสัมปทานจึงยังคงมีสิทธิในไม้ที่อยู่นั้นอยู่ เพราะได้ดำเนินการตามระเบียบกรมป่าไม้ฯ แล้ว ดังนั้น ในประเด็นแรกเกี่ยวกับสิทธิในไม้ของผู้รับสัมปทานนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) เห็นว่า เมื่อบริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ได้ยื่นคำขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจวัดประทับตราเพื่อคำนวณค่าภาคหลวงตามระเบียบกรมป่าไม้ฯ ข้อ ๓ แล้ว ก็ย่อมมีสิทธิในไม้ที่นั้นต่อไปโดยมิต้องคำนึงว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจวัดประทับตราเพื่อคำนวณค่าภาคหลวงแล้วหรือไม่ ทั้งนี้ เว้นเสียแต่ว่าบริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด จะมีได้ปฏิบัติตามข้อ ๕ ของระเบียบกรมป่าไม้ฯ กล่าวคือ มิได้นำเงินค่าภาคหลวงฯ ไปชำระต่อเจ้าหน้าที่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้ทราบถึงจำนวนเงินที่ต้องชำระ

สำหรับปัญหา ในประเด็นที่สองว่า หากบริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ยังคงมีสิทธิในไม้ดังกล่าวอยู่ บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด จะขอขยายเวลาชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ออกพ้นเขตป่าได้หรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) เห็นว่า ตามระเบียบกรมป่าไม้ฯ ข้อ ๗^{๑๐} กำหนดเหตุที่อธิบดีกรมป่าไม้มีอำนาจใช้ดุลพินิจขยายเวลาในการชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ออกพ้นเขตป่าได้ ๒ กรณีคือ กรณีเพราะเหตุสภาพดินฟ้าอากาศ และกรณีเพราะเหตุอย่างอื่นซึ่งมีข้ออยู่ในความรับผิดชอบของผู้รับสัมปทาน โดยขยายได้ครั้งเดียวไม่เกิน ๑๘๐ วัน และกรณีนี้ระเบียบกรมป่าไม้ฯ ก็มีได้กำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยว่าจะต้องมีการตรวจวัด

ข้อ ๓ เมื่อผู้รับสัมปทานได้พิสูจน์การทำไม้ต่อคณะกรรมการที่รัฐมนตรีตั้งขึ้นว่าตนได้ทำไม้โดยถูกต้องตามกฎหมาย ข้อกำหนดและเงื่อนไขที่กำหนดในสัมปทานก่อนสิทธิตามสัมปทานสิ้นสุดลงตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๘ (พ.ศ. ๒๕๓๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้พุทธศักราช ๒๕๔๔ และอธิบดีกรมป่าไม้ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทานทำการชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ได้แล้ว ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ไม้ที่ได้ตัดโค่นลงแล้วแต่ยังไม่ได้อัดต้อน ให้ทำการอัดต้อนให้เสร็จสิ้นและไม้ที่ได้ตัดต้อนแล้วแต่พนักงานเจ้าหน้าที่ยังมีได้ประทับตราอนุญาตชักลาก ให้ผู้รับสัมปทานยื่นคำร้องขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการติดตราชักลากและตรวจวัดคำนวณค่าภาคหลวงคาต่อพร้อมกัน

(๒) ไม้ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประทับตราอนุญาตชักลากแล้วแต่ยังไม่ได้อัดต้อน และไม้ที่อยู่ระหว่างการชักลาก ให้ผู้รับสัมปทานยื่นคำขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจวัดคำนวณค่าภาคหลวงคาต่อหรือตรงจุดที่ไม้นั้นอยู่ แล้วแต่กรณี

(๓) ไม้ที่ได้ชักลากถึงสถานที่รวมหมอนที่ได้รับอนุญาตแล้ว แต่ยังไม่ได้อัดต้อนคำนวณค่าภาคหลวง ให้ผู้รับสัมปทานยื่นคำขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจวัดคำนวณค่าภาคหลวง ณ สถานที่รวมหมอนไม้ที่ได้รับอนุญาตนั้น

^๙ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๕)

^{๑๐} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๓)

ประทับตราชำระค่าภาคหลวงเสียก่อนจึงจะขอขยายเวลาได้ ดังนั้น หากมีกรณีเข้าเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ แล้ว บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ก็มีสิทธิยื่นคำขอขยายเวลาชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ตามระเบียบกรมป่าไม้ฯ ดังกล่าวได้ แต่ต้องยื่นคำขอขยายเวลาก่อนครบกำหนด ๑๘๐ วัน

ส่วนปัญหาต่อไปที่ว่า หากบริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ได้ยื่นคำขอขยายเวลาแล้ว แต่อธิบดีกรมป่าไม้ไม่ได้มีคำสั่งจนล่วงเลยกำหนดเวลาชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ตามข้อ ๗ วรรคหนึ่งแล้ว อธิบดีกรมป่าไม้จะมีอำนาจที่จะขยายเวลาตามข้อ ๗ วรรคสอง ของระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและระยะเวลาในการชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ภายหลังสัมปทานสิ้นสุดลงฯ หรือไม่นั้นเห็นว่า โดยหลักการแล้ว ผู้รับสัมปทานจะต้องชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ออกพ้นเขตป่าให้เสร็จสิ้นภายใน ๑๘๐ วัน ซึ่งเป็นเวลาพอสมควรที่จะนำไม้ที่ตัดไว้ก่อนสิทธิตามสัมปทานสิ้นสุดลงออกมานอกเขตป่าได้หมด ถ้าเกินระยะเวลา ๑๘๐ วันตามที่กำหนดในข้อ ๗ วรรคหนึ่ง ผู้รับสัมปทานก็จะหมดสิทธิในไม้นั้น และให้ไม้นั้นตกเป็นของแผ่นดินทันที ดังนั้น หากผู้รับสัมปทานได้ยื่นคำขอขยายเวลาก่อนครบกำหนด ๑๘๐ วัน จึงเป็นหน้าที่ของอธิบดีกรมป่าไม้ที่จะพิจารณาใช้ดุลพินิจว่ากรณีมีเหตุที่จะขยายเวลาให้หรือไม่ การที่อธิบดีกรมป่าไม้ไม่พิจารณาคำขอขยายเวลาให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันย่อมไม่อาจตัดสิทธิของผู้รับสัมปทานที่ได้ดำเนินการตามระเบียบโดยถูกต้องได้อย่างไรก็ตาม การที่อธิบดีกรมป่าไม้จะใช้อำนาจตามข้อ ๗ วรรคสอง ขยายเวลาให้นั้น อธิบดีกรมป่าไม้จะขยายเวลาให้อีกเกิน ๑๘๐ วันไม่ได้ ซึ่งระยะเวลา ๑๘๐ วันนี้จะต้องนับต่อจากเมื่อครบกำหนด ๑๘๐ วันตามที่กำหนดในข้อ ๗ วรรคหนึ่ง ดังนั้นไม่ว่าอธิบดีกรมป่าไม้จะสั่งให้ขยายเวลาการชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ออกพ้นเขตป่าเมื่อใด แต่ระยะเวลารวมกันจะต้องไม่เกิน ๓๖๐ วัน นับแต่วันที่บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ได้รับแจ้งจากทางราชการให้ชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ได้ (วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๒)

โดยสรุป คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) เห็นว่าตามข้อหาหรือของกรมป่าไม้ในกรณีนี้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าบริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ได้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ตรวจวัดประทับตราเพื่อคำนวณค่าภาคหลวงแล้ว และได้ยื่นคำขอขยายเวลาชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ออกพ้นเขตป่าก่อนสิ้นกำหนดเวลา ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากอธิบดีกรมป่าไม้แล้ว บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ก็ยังคงมีสิทธิในไม้นั้นอยู่ และถ้าบริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด มีเหตุเนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศหรือเพราะเหตุอย่างอื่นที่มีใช้อยู่ในความรับผิดชอบของตนอันเป็นเหตุทำให้ไม่สามารถชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ออกพ้นเขตป่าได้ภายในกำหนด ๑๘๐ วัน บริษัทสุโขทัยทำไม้ จำกัด ก็มีสิทธิขอขยายเวลาชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ได้ได้อีกไม่เกิน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ ตามข้อ ๗ ของระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาในการชักลากและนำไม้เคลื่อนที่ภายหลังสัมปทานสิ้นสุดลง พ.ศ. ๒๕๓๒

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๓๓